

WELSHPONIEN JA COBIEN JALOSTUSOHJESÄÄNTÖ

Suomen Hippos ry

Evira vahvistanut 9.5.2016

1. Welshponit ja cob

Welshponi on alkuperältään englantilainen ponirotu. Ponit jaetaan säkäkorkeuden ja tyyppin mukaisesti neljään eri kategoriaan: A welsh mountain, B welsh-poni, C cob-tyyppinen poni sekä D welsh cob. Welshponien ja cobien osalta noudatetaan rodun alkuperäkantakirjan, The Welsh Pony and Cob Society:n (WPCS) vaatimuksia.

2. Jalostustavoite

Tavoitteena on kasvattaa alkuperämaan jalostustavoitteiden ja rotumääritelmien mukaisia, terveitä, hyvärakenteisia, luonteeltaan ja ominaisuuksiltaan kaikkiin ratsastuksen lajeihin sekä ajoon soveltuvia welshponeja ja cobeja.

2.1 Rotumääritelmät

Sektiot A ja B

A-sektio on welsh mountain-poni ja B-sektio on welsh-poni. A-sektion ponit ovat vahvoja, eloisia ja ponimaisia, säkäkorkeus ei saa ylittää 121,9 cm. B-sektion ponit ovat pääasiallisesti samankaltaisia, mutta ratsuponityyppisempiä ja suurempia, säkäkorkeus ei saa ylittää 137,2 cm.

Sektio A: welsh mountain-poni

Welsh mountain-ponilla on pieni pää, jossa on pienet ja sirokärkiset korvat, suuret ja ilmeikkäät silmät sekä leveä otsa. Leukaperät ovat selväpiirteiset ja pää on turpaa kohti kapeneva. Pään profiili voi olla kovera tai suora, mutta ei koskaan kupera. Kaula on riittävän pitkä, lapa on riittävän pitkä ja viisto ja säkä on selväpiirteinen. Rungossa tulee olla riittävä syvyys. Jalka-asennot ovat suorat ja luusto on riittävä. Jalkojen nivelet ovat suuret ja luut litteät, jalat ovat asettuneet rungon neljään kulmaan. Kaviot ovat pyöreät ja kovat. Häntä on korkealle kiinnittynyt.

Liikkeet ovat suorat, nopeat ja irtonaiset, ravissa polvet taipuvat ja etujalat ojentuvat suoraksi lavoista, kintereet koukistuvat rungon alle ja takajalat astuvat suoraan työntäen voimakkaasti.

Säkäkorkeus ei saa ylittää 121,9 cm.

Tarkempi rotumääritelmä

Yleiskuva

Vahva, eloisa ja ponimainen

Väri

Kaikki muut paitsi selänpuoleinen kirjavuus

Pää

Pieni, selväpiirteinen, hyvin kaulaan kiinnittynyt ja turpaa kohti kapeneva

Silmät

Älykkäät ja ilmeikkäät

Korvat

Hyvin asettuneet, pienet ja teräväkärkiset, korkealle pään päälle sijoittuneet

Sieraimet

Ulkonevat ja avoimet

Leukaperät ja pään ja kaulan liittymä

Selväpiirteiset, tilava pään ja kaulan liittymä

Kaula

Riittävän pitkä, hyvin kannettu, aikuisilla oriilla sallitaan erittäin vahva ja lihaksikas kaula, tamman kaulan tulee olla kevyempi

Lavat, säkä

Lavat pitkät ja viistot, säkä selväpiirteinen, ei kuitenkaan liian korkea

Etujalat

Asettuneet rungon etukulmiin, suorat, eivät ahtaat kyynärpäistä. Pitkä, vahva kyynärvarsi, lyhyt ja litteä sääriluu, mittasuhteisiin sopivan pituiset vuohiset. Hyvämuotoiset ja pyöreät, kovat kaviot. Hyvinmuodostuneet, luustosta selvästi erottuvat nivelet

Runko

Syvä runko, lihaksikkaat ja voimakkaat selkä ja lanne, kylkiluut hyvin kaareutuneet

Takaosa

Suuret ja selväpiirteiset kintereet, sivustakatsottuna takajalat sopivasti kulmautuneet. mittasuhteisiin sopivan pituiset vuohiset, hyvämuotoiset, kovat kaviot

Liikkeet

Liikkeet ovat suorat, nopeat ja irtonaiset, ravissa polvet ja kintereet taipuvat, liike lähtee lavoista pitkälle eteen, kintereen tulee työskennellä voimakkaasti.

Sektio B, welsh-poni

Ratsuponin ominaisuuksia korostamalla voidaan welsh mountain-ponin yleiskuvaa käyttää myös B-sektion poniin. Vahvan ja laadukkaan welsh-olemuksen tulee kuitenkin säilyä.

B-sektion poni on tyypiltään enemmän ratsuponi ja hieman kevyempi kuin welsh mountain-poni. Liikkeiden tulee olla kevyet ja ratsuponityyppisemmät. B-sektion ponin tulee olla kestävä, liikkua

hyvässä tasapainossa, ja sillä on luontainen hyppykyky. Luonteeltaan se sopii erinomaisesti nuorten ratsastajien käyttöön.

Säkäkorkeus ei saa ylittää 137,2 cm.

Tarkempi kuvaus

Kantakirjan A-sektion ponien yleiskuva pätee myös B-sektion poneihin, mutta B-sektion ponit ovat ennen kaikkea laadukkaita ratsuponeja, joilla on ratsastukseen sopivat liikkeet, hyvä luusto ja rakenne. Ne ovat vahvoja ja niillä on ponimainen perusolemus.

Sektiot C ja D

C-sektio on cob-tyyppinen welsh-poni ja D-sektio on welsh cob. Pääasiallinen ero on koossa, C-sektio on alle 137,2 cm ja D-sektio on suurempi.

C-sektio, cob-tyyppinen welsh-poni

C-sektion ponit ovat aktiivisia, varmajalkaisia ja vahvoja ja siksi ihanteellisia moneen tarkoitukseen, sekä aikuisille että lapsille.

Säkäkorkeus ei saa ylittää 137,2 cm.

Welsh cobin ominaispiirteet sopivat kuvaamaan myös C-sektion poneja.

D-sektio, welsh cob

Welsh cobin perusolemuksessa tärkeitä ovat voima, kestävyys ja notkeus. Pää on erittäin ilmeikäs ponimaisin piirtein. Silmät ovat ilmeikkäät ja ulkonevat, otsa on leveä ja korvat ovat sopusuhtaiset, ja hyvin asettuneet. Runko on syvä. Jalat ovat vahvat ja niissä on suuret nivelet ja vahva, litteä luusto. Liikkeet ovat suorat, irtonaiset ja voimakkaat. Etujalan tulee taipua polvesta ja liikkeen lähteä lavasta niin pitkälle eteen kuin mahdollista kaikissa askellajeissa, kintereen tulee toimia voimakkaasti.

Welsh cob on hyvä harrastus- ja kilpahevonen, joka sopii kaikkiin eri lajeihin.

Säkäkorkeus vähintään 137,2 cm, ei ylärajaa.

Tarkempi kuvaus sektioista C ja D

Yleiskuva

Voimakas, vankka, kestävä, eloisa ja ponimainen.

Väri

Kaikki muut paitsi selänpuoleinen kirjavuus

Pää

Selväpiirteinen, ilmeikäs ja ponimainen

Silmät

Älykkäät, ilmeikkäät ja etäällä toisistaan

Korvat

Sopusuhtaiset ja hyvin asettuneet

Kaula

Riittävän pitkä ja hyvin kannettu. Aikuisilla oriilla sallitaan A-sektion tapaan erittäin vahva ja lihaksikas kaula, tamman kaulan tulee olla hieman kevyempi

Lavat

Pitkät, vahvat, viistot

Etujalat

Asettuneet rungon etukulmiin, suorat, eivät ahtaat kyynärpäistä. Pitkät, vahvat kyynärvarret, hyvin kehittyneet polvet ja vahva luusto niiden alapuolella. Pitkä, vahva kyynärvarsi, lyhyt ja litteä sääriluu, mittasuhteisiin sopivan pituiset vuohiset, hyvämuotoiset ja pyöreät, kovat kaviot. Hyvinmuodostuneet, luustosta selvästi erottuvat nivelet

Runko

Syvä runko, lihaksikkaat ja voimakkaat selkä ja lanne, kylkiluut hyvin kaareutuneet

Takaosa

Pitkät, vahvat ja lihaksikkaat lautaset, häntä korkealle kiinnittynyt ja kannettu

Takajalat

Vahvat koipilihakset, suuret, litteät ja selväpiirteiset kintereet, sivustakatsottuna takajalat sopivasti kulmautuneet. Mittasuhteisiin sopivan pituiset vuohiset. Hyvämuotoiset, kovat kaviot

Liikkeet

Irtonaiset, suorat ja voimakkaat. Ravissa etujalat koukistuvat polvesta ja ojentuvat sitten lavoista suoraksi mahdollisimman pitkälle eteen. Kintereet koukistuvat rungon alle, takajalat astuvat suoraan alle ja työntävät voimakkaasti.

SEKTION MÄÄRÄYTYMINEN VANHEMPIEN SEKTIOIDEN PERUSTEELLA:

Vanhemmat Jälkeläinen

A x A A

A x B B

A x C C

A x D C

B x B B

B x C C

B x D C tai D

C x C C

C x D C tai D

D x D D

SIIRROT SEKTIOSTA TOISEEN SÄKÄKORKEUDEN PERUSTEELLA

Welsh-poneja ja cobeja voidaan siirtää säkäkorkeutensa perusteella sektioista toiseen seuraavasti:

- siirto sektioista A sektioon B jos sen säkäkorkeus on 122cm tai yli
- siirto sektioista C sektioon D jos sen säkäkorkeus on ylittänyt 137,2 cm
- siirto sektioista D sektioon C jos sen säkäkorkeus on korkeintaan 137,2 cm sen ollessa 7-v. tai vanhempi.

Säkäkorkeus varmistetaan Suomen Hippoksen näyttelyissä tehtävällä mittauksella tai SRL:n hyväksymän mittaustodistuksen perusteella.

3. Tunniste- ja tulostietojen kerääminen

Jalostus- ja kilpailukäyttö edellyttävät luotettavaa rekisteriä, jossa ponien polveutumisen oikeellisuus on varmistettu sekä tunnistetiedot että omistus- ja hallintaoikeudet todennettu. Tunnistusasiakirjasta (hevospassi) määrätään komission asetuksella. Polveutumisen varmistamiseksi kantakirjaan merkittävä yksilö tulee testata DNA-määrittelyllä sekä isäänsä että emäänsä.

Kantakirjaan ponit merkitään yksilöllisellä UELN-numerolla. Ponien tunnistetiedot sekä polveutuminen tallennetaan Suomen Hippoksen ylläpitämään tietokantaan. Jalostusarvostelussa hyödynnetään Suomen Hippoksen järjestämässä jalostusarvostelutilaisuuksissa kerättävää tietoa. Lisäksi käytetään ulkomaisten kantakirjojen tietokannoista saatavaa tietoa ponien jalostusarvostelusta ja jälkeläisistä. Ponien kilpailutulostiedot ovat käytettävissä sekä kotimaisten että ulkomaisten kilpailu- ja jalostusjärjestöjen tietokannoista.

4. Welshponien ja cobien kantakirja

Welshponien kantakirjaan merkitään Suomeen ensirekisteröitävät ponit, jotka polveutuvat alkuperämaan hyväksymään kantakirjaan merkityistä welshponeista. Toisessa EU-maassa alkuperämaan hyväksymään kantakirjaan merkityt ponit merkitään kantakirjan siihen luokkaan, jonka vaatimukset ne täyttävät, ja joka vastaa samaa luokkaa, johon ne on syntymä- ja/tai tuontimaassaan merkitty.

Welshponien ja cobien kantakirja koostuu pääosastosta ja lisäosastosta X.

Kantakirjan pääosaston sektioon A, B, C ja D merkitään rotumääritelmän mukaiset ponit, jotka polveutuvat jalostukseen hyväksytyistä isäoriista. Pääosastoon merkitään

- Suomeen ensirekisteröitävät varsat, jotka polveutuvat kantakirjan pääosastoon merkityistä welshponeista tai cobeista.
- Suomeen ensirekisteröitävät varsat, jotka polveutuvat kantakirjan pääosastoon merkitystä isäoriista ja värin vuoksi X-sektioon merkitystä tammasta.
- Toisen hyväksytyyn kantakirjan pääosastoon merkityt Suomeen tuodut ponit, joiden polveutuminen on johdettavissa emämaan pääkantakirjaan.

Kantakirjan lisäosastoon X merkitään yksilöt, jotka on polveutumistarkastettu, mutta eivät muutoin täytä sektioiden A, B, C tai D vaatimuksia. Mikäli lisäosastoon X merkitty varsa polveutuu jalostukseen hyväksymättömistä isäoriista, yksilö ja sen jälkeläiset jäävät X osastoon. Varsa, jonka emä on värin vuoksi merkitty lisäosastoon X, voidaan merkitä pääosastoon, mikäli se polveutuu jalostukseen hyväksytyistä isäoriista ja täyttää rotumääritelmän vaatimukset.

5. Welsh part-bred ponien rekisteri

5.1 Welsh part-bred määritelmä

Welsh part-bred poni

Welsh part-bred ponin perimässä on vähintään 12.5 % rekisteröityä welsh verta, joka voi tulla isän tai emän puolelta tai molemmilta. Kaikki värit ovat sallittuja, myös kirjavat. Säkäkorkeus on enintään 148 cm.

Welsh part-bred hevonen

Welsh part-bred hevosen perimässä on vähintään 12.5 % rekisteröityä welsh verta, joka voi tulla isän tai emän puolelta tai molemmilta. Kaikki värit ovat sallittuja, myös kirjavat. Säkäkorkeus on yli 148 cm, ylärajaa ei ole.

Welsh part-bred soveltuu erilaisiin hevosurheilun lajeihin, kuten kouluratsastus, esteratsastus, maastoratsastus, valjakkoajo ja kenttäratsastus sekä näyttelytoiminta.

5.2 Welsh part-bred rekisteri

Welsh part-bred rekisteriin merkitään Suomessa syntyneet varsat, jotka täyttävät welsh part-bred määritelmän ehdot. Mikäli isäori on merkitty welshponien ja cobien kantakirjaan tai welsh part-bred rekisteriin, isäoriilla tulee olla orilisenssi. Orilisenssiä varten vaaditaan hyväksytty eläinlääkärintarkastus ja DNA-näyte. Oriin on oltava vähintään 2-vuotias.

Maahantuodut welsh part-bred ponit ja hevoset merkitään siihen rekisterin luokkaan, johon ne on syntymä-/tuontimaassaan merkitty ja jonka vaatimukset ne täyttävät.

6. Jalostusarvostelu

Jalostusarvosteluun osallistuminen on vapaaehtoista. Oriin tulee olla suorittanut vähintään hyväksytty eläinlääkärintarkastus, jotta sille voidaan myöntää orilisenssi ja jälkeläiset voidaan merkitä kantakirjan pääosastoon. Jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan Suomen Hippos ry:n ylläpitämään welshponien ja cobien kantakirjan pääosastoon A, B, C tai D sektioon merkityt yksilöt, jotka polveutuvat puhtasrotuisista welshponeista ja cobeista.

Jalostusarvostelussa voidaan hyväksyä poneja, jotka ovat vapaita rodulle määritellyistä perinnöllisistä sairauksista ja vioista, jotka voivat vaarantaa sen terveyttä ja hyvinvointia.

Jalostusarvostelu suoritetaan jalostusarvostelutilaisuudessa. Welshponi- ja cobjalostukseen tarjottava yksilö ilmoitetaan annettuna määräaikana Suomen Hippokseen. Arvostelutilaisuudessa on esitettävä tunnistusasiakirja. Jalostusarvo arvioidaan ensin yksilöarvostelun ja myöhemmin jälkeläisnäyttöjen perusteella.

Jalostukseen yksilöarvostelun perusteella hyväksytty poni voidaan jälkeläisten tulosten perusteella palkita jälkeläisarvokirjaimella. Jälkeläisarvostelun tekee Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta.

Mikäli jalostukseen hyväksytyt ponin jälkeläisillä todetaan haitallinen perinnöllinen vika tai sairaus, Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta voi poistaa ponin jalostuskäytöstä. Joissakin tapauksissa ori voidaan jälkeläisarvostelun perusteella tai geenitestillä todeta vapaaksi perinnöllistä vikaa aiheuttavista geeneistä. Jalostukseen hyväksytty poni voidaan arvostella uudelleen, kuitenkin aikaisintaan seuraavana vuonna.

6.1. Oriiden arvostelu

Oriiden arvostelussa vähimmäisvaatimuksena on hyväksytty eläinlääkärintarkastus, jolloin oriin jälkeläiset voidaan merkitä kantakirjan pääosastoon. Laajempi jalostusarvostelu on oriille vapaaehtoinen.

Jalostukseen hyväksyttävän oriin tulee saada hyväksytty tulos eläinlääkärintarkastuksesta, minkä jälkeen sille voidaan myöntää orilisenssi. Eläinlääkärintarkastuksen yhteydessä oriilta otetaan DNA-näyte, mikäli DNA-näytettä ei ole tutkittu aiemmin. Orilisenssi voidaan myöntää vähintään 2-vuotiaalle oriille.

Laajemmassa jalostusarvostelussa ori mitataan ja arvioidaan suvun, luonteen, liikkeiden, rakenteen ja terveyden osalta. Käyttökoe on oriille vapaaehtoinen. Vakavat perinnölliset sairaudet ja muut viat, jotka heikentävät oriin ja sen jälkeläisten hyvinvointia, voivat estää oriin hyväksymisen jalostukseen. Toisessa hyväksytyssä kantakirjassa jalostukseen hyväksytyt oriit hyväksytään ulkomaisen tuloksen perusteella. Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta vahvistaa vuosittain jalostusarvostelun vaatimukset.

6.2. Tammojen arvostelu

Jalostusarvostelussa tamma mitataan ja arvioidaan suvun, luonteen, liikkeiden, rakenteen ja terveyden osalta. Jalostusarvostelutulosten perusteella tamma voidaan merkitä jalostusluokkaan. Vakavat perinnölliset sairaudet ja muut viat, jotka heikentävät tamman ja sen jälkeläisten hyvinvointia, voivat estää tamman palkitsemisen jalostusarvostelussa. Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta vahvistaa vuosittain jalostusarvostelun vaatimukset.